

Postbus 7984
1008 AD AMSTERDAM
T (020) 301 04 21
E info@cea.nl
I www.cea.nl

Ministerie van Financiën
T.a.v. De heer mr. W.B. Hoekstra MBA
Postbus 20201
2500 EE 's-GRAVENHAGE

Datum	: 15 september 2021	Referentie	: 21/CEA/01197	Telefoon	: (020) 301 04 21
Bijlage(n)	: --	Behandelaar	: Jan-Paul Leerentveld	E-mail	: info@cea.nl
Onderwerp	: Reactie consultatie wijziging artikel 47 en 54 Wab				

Geachte heer Hoekstra,

De voorgestelde wijzigingen van artikel 47 en 54 van de Wet op het accountantsberoep (Wab) beogen een verruiming van de mogelijkheden voor accountants uit derde landen voor inschrijving als AA of RA in het accountantsregister van de NBA. CEA ondersteunt deze verruiming, omdat de huidige regeling (onnodig) discrimineert tussen accountants van binnen de EU/EER en accountants uit derde landen die in aanmerking willen komen voor een verklaring van vakbekwaamheid. De wijze waarop deze verruiming wordt vormgegeven, in het bijzonder de toevoeging van het voorgestelde (nieuwe) derde lid van artikel 47 Wab en de toelichting op de wijzigingen van beide artikelen in de Memorie van Toelichting, lijkt niet consistent en roept vragen op.

De regeling van artikel 54 Wab maakt onderscheid tussen personen die in een lidstaat van de EU/EER zijn gekwalificeerd om wettelijke controles uit te voeren overeenkomstig de Auditrichtlijn (2006/43/EG) en personen van buiten de EU/EER. Voor personen uit de EU/EER geldt dat wanneer zij in hun land van herkomst voldoen aan de eisen die op grond van de Auditrichtlijn worden gesteld, in aanmerking komen voor een verklaring van vakbekwaamheid. Voor personen van buiten de EU/EER (derde landen) moet hiervoor bij elke aanvraag beoordeeld worden of de gevolgde accountantsopleiding gelijkwaardig is aan de Nederlandse accountantsopleiding tot AA respectievelijk RA (in casu de Nederlandse eindtermen). Dit laatste vraagt een (gedetailleerde) beoordeling van de theoretische en praktijkopleiding van betrokkenen in vergelijking met de Nederlandse eindtermen. Voor alle personen geldt dat zij een aantal wettelijk verplichte examens moeten afleggen die zien op hun kennis van het Nederlandse recht en van de geldende Nederlandse gedrags- en beroepsregels voor accountants. Pas nadat deze examens zijn behaald kan een verklaring van vakbekwaamheid worden afgegeven.

Uit de praktijk blijkt dat de opleiding van accountants uit derde landen vaak niet als gelijkwaardig aan de Nederlandse accountantsopleiding kan worden aangemerkt. Dat is vooral het geval wanneer de betreffende accountant al langer geleden is afgestudeerd. Vanwege de snelle ontwikkelingen in het vakgebied, schiet de theoretische opleiding van betrokkenen dan tekort op één of enkele materiële onderdelen. Dat is voor accountants van binnen de EU/EER overigens niet anders. Maar die komen altijd in aanmerking voor een verklaring van vakbekwaamheid, ongeacht wanneer zij hun opleiding hebben afgerond. Dit komt omdat de Auditrichtlijn ook borgt dat afgestudeerde accountants

voldoen aan eisen van permanente educatie. Ook blijkt dat veel landen van buiten de EU/EER geen (formele) praktijkopleiding kennen of dat hieraan niet dezelfde eisen worden gesteld als volgens de Auditrichtlijn.

Met de voorgestelde wijziging van artikel 54, eerste lid onderdeel b Wab krijgt een buitenlandse accountant, volgens de toelichting bij onderdeel N, de mogelijkheid om, voor die onderdelen waarin zijn/haar (theoretische?) opleiding tekort schiet, specifieke aanvullende cursussen te volgen en zo aanvullende diploma's of soortgelijke bewijsstukken te behalen. Dit is een prima oplossing voor die situaties waarin de theoretische opleiding van een buitenlandse accountant op voorhand niet gelijkwaardig is aan de Nederlandse opleiding. Voor buitenlandse accountants waarvan de praktijkopleiding niet gelijkwaardig is aan de Nederlandse opleiding, zou het nieuwe derde lid van artikel 47 Wab een oplossing (moeten) bieden. Deze aanpassing lijkt niet juist, noch nodig om de mogelijkheden voor buitenlandse accountants om een verklaring van vakbekwaamheid te verkrijgen te verruimen. Artikel 47 Wab ziet uitsluitend op de Nederlandse praktijkopleiding en is een uitwerking van artikel 10 van de Auditrichtlijn. (Alleen) artikel 54 Wab ziet op de mogelijkheid voor accountants uit andere landen om een verklaring van vakbekwaamheid te verkrijgen, die recht geeft op inschrijving in het accountantsregister.

Het voorgestelde nieuwe artikel 47, derde lid, Wab wil het mogelijk maken voor personen uit een derde land om 15 jaar relevante praktijkervaring als voltooide praktijkopleiding aan te voeren. Voor zover deze bepaling ziet op implementatie van de lidstaatoptie als genoemd in artikel 11 aanhef en onderdeel a van de Auditrichtlijn, is dit een te beperkte uitleg van de betreffende bepaling van de Auditrichtlijn. Immers, die bepaling maakt het mogelijk om met 15 jaar relevante werkervaring plus het afleggen van de proeve van vakbekwaamheid, in een EU/EER-staat toegelaten te worden als wettelijke auditor, in casu om zo in Nederland een verklaring van vakbekwaamheid te verkrijgen. Dit zou, naast de reeds voorgestelde aanpassing van het eerste lid onderdeel b van artikel 54 Wab, een additionele bepaling kunnen zijn en als extra lid, na onderdeel b en voor onderdeel c aan dat artikel toegevoegd kunnen worden.

De voorgestelde aanpassing van het eerste lid, onderdeel b van artikel 54 Wab biedt voldoende/adequate mogelijkheden voor de NBA om te beoordelen of de theorie- én praktijkopleiding van accountants uit derde landen gelijkwaardig is aan de Nederlandse accountantsopleiding. Immers, de formulering van die gewijzigde bepaling maakt geen onderscheid tussen theorie en praktijkopleiding. De bepaling die ziet op het verkrijgen van aanvullende diploma's of soortgelijke bewijsstukken, kan ook zien op aspecten van de praktijkopleiding. Wel dient 'de commissie' vervangen te worden door 'het bestuur', nu deze taak sinds 1-1-2020 bij de NBA berust.

Wij merken nog op dat wanneer alleen de eerder genoemde lidstaatoptie zou worden geïmplementeerd, slechts een beperkt aantal accountants uit derde landen daarvan 'profiteert', omdat veel aanvragen voor een verklaring van vakbekwaamheid komen van accountants met minder dan 15 jaar relevante werkervaring.

Zoals hiervoor aangegeven biedt de voorgestelde tekstuele aanpassing van het eerste lid, onderdeel b van artikel 54 Wab – mits de toelichting hiermee in overeenstemming wordt gebracht – voldoende mogelijkheden voor de NBA om te beoordelen of de accountantsopleiding van accountants uit derde landen eenzelfde niveau van vakbekwaamheid heeft als de Nederlandse accountantsopleiding.

Met vriendelijke groet,
Namens de Commissie Eindtermen Accountantsopleiding

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a horizontal line at the bottom.

J.P.M.J. Learentveld RA RE
secretaris